

Protokoloak eta bere eranskinak laguntasun handia emango diote ingurugiro-plangintzari. Antarktika handia da eta isuri batek baino gehiago gertatu beharko du kalte larririk gertatu aitzin. Alabaina, zientzilariek beren baseak garbi irauarazterik ez badute, nola jarriko dizkiete besteei garbitasun-estandar altuak?»□

GIZARTEA

ELIXABETE GARMENDIA

Mahai-inguru eta tertulietan derrigorrezko hizpide, zutabegile gutxik utzi dute amua hozka egin gabe —Urola aldekoek fabrika tailer txiki zeneko istorioak kontatzeko aprobetxatu dute— eta irakurleen gutunetan ere isladatu da eztabaida, hori guztia kolore orotako politiko, sindikalista eta adituen adierazpenez gain. Azkenean, 70eko hamarkadako batzar amaigabe haietako batean bezala aurkitu gara, eta dena Marcial Ucinек lantegi berria Lezon jarri ordez Baionan kokatzea erabaki duelako.

Hau idazten ari naizenean ez da oraindik azaldu, baina ez litzateke harritzekoa Madrilgo astekariren batean erreportaje zabala argitaratzea, ilustrazioz ondo hornitua, Lezo aldea lurjota, Baionak, hau da, Frantziak, etorkizuna ostu diolako.

Esanak esan, iritzi-espektroa ortzadarraren parekoa izanik eta ur handiagoetan sartu gabe, Hegoaldetik Iparralderanzko pasabiderenbat zeharkatzera goazenean, orri bat eman behar ligukete hiruzpalau argibiderekin:

1. Lapurdi ez da Hendaiako hondartza ederra bakarrik.
2. Lapurdi Donibane-Lohizuneko tipismoz beteriko bazterrak baino zerbait gehiago da.
3. Lapurdik ez du aski Miarritzeko glamourrarekin.
4. Lapurdi ez da B&B-ko galerietan amaitzen.

Oharra: kanpainak Nafarroa Beherea eta Zuberoarekin jarraituko du.□

EUSKAL HIRIA

Probintziakeria barrabas-belarra bezain hedatua baldin badaukagu ere, aldi berean geroz eta kosmopolitagoak gara geure Herriaren barruan. Donostian bizi, Elorrion lan egin eta larunbat-igandeak Nafarroako borda galduren batean ematen dituenik badago. Edo bilbotarra izanik jai-egunak Iparraldeko kostan pasatzen dituenik. Asteburua hiriburuan igarotzera etortzen diren gipuzkoarrak edo berdenboran Iruñeatik jaioterrirako bidea egiten duten nafarrak kontatu gabe. Konbinazioak, nahi beste.

Egunerobederatzi mila ikasle omen dabilta campus bate-tik bestera. Horrezaz gain jakin nahi nuke zenbat ote diren herrietatik hiribururakoa egiten dutenak. Honela bada, ikasle, langile, jubilatatu eta beste etengabeko joan-etorrian gabiltza, armiamarenak baino bihurri gehiago dituen sarea osatzen. Alderdi Eder autopistaren bukaera aldera dagoen Bilboren lorategia dela dioen txiste horri norabide adina buelta eman dakioke, ezker-eskuin, gora eta behera. Izan ere, dagoeneko Euskal Herria Euskal Hiri bihurtu zaigu. Areago, martxan dauden edota egitasmo diren garraiobide berriekin —Donostia-Iruñea, Maltzaga-Urbina, trenbideetako Y grekoa...— joera hori indartuz joango da. Beraz, geroz eta bilbatuagoa —hau ez da txiste— daukagu eta izango dugu barne-sarea, elkarrekin nahasteko aukerak ugalduz. Baina hori horrela doan bitartean beste maila batean, nukleo txikiagoetan, bereizketarako joerek hortxe diraute.□

HERRIZ HERRI OSATUA

Udal-banaketez ari naiz, desanexioez. Trantsizio garaian, demokrazia usaitzearekin batera hasi zen joera hau, eta ez da harrizkoa hala izatea, hain zuzen diktaduretan —Primo de

Rivera eta Francorenean— burututako okerrak zuzentzera baitzetorren, maitasunik gabeko herri-ezkontzak desegitera batez ere, baita heldutasunera iritsitako herrien burujabetza aitortzera ere. Hauen artean Mendaro eta Lasarteren kasuak besteak beste, Astigarraga edota Gernikatik bereizi beharreko herriak haien artean, gaur egun udalerrri izatea lortu edo berreskuratu duten herrietan ez da bereizketarengatik kexa handirik entzuten.

Prozesua ez da oraindik amaitu. Laster banantzekotan diren Abanto-Zierbena eta Leaburu-Gazteluren atzetik, beste pare bat kasu behintzat badabiltaza erne nahian, Itziar-Deba eta polikiago, Igeldo-Donostia.

Gipuzkoako Batzar Nagusiek Itziarren bereizketa-prozesuari eman dioten ezetzean ikuspegi laburreko taktika susma liteke, azken batean aitzakia zera izan baita, HBek eraman izana gaia foro horretara. Apostu, luza gabe berriro ere mahai-ratuko dela auzia.

Igeldo berriz Donostiarekiko menpetasuna aztertzen ari da, urratsak tentuz emanez, Igeldo ez baita garai bateko kaskora eta baserrietara mugatzen; hortxe ditu tankera berriko etxaguneak, horrek dakarren herritar-klase berriarekin.

Izan diren edo zintzilik dauden banantze-kasu guztiek gauza bat dute amankomunean: toki horretako biztanleek, antolaketa administratiboaz gaindik, herrikide izatearen sentipena, eta hala aitortu eta nahi izatea gainera.

Iurratir batek, Durangoren menpe zeudenean ere, ez zizun inolaz ere esango durangarra zenik. Berdin, astigartarrek ez dute inoiz beren burua donostiarizat jo.

Sentipen horiek ez dira kapritxo hutsa. Historian apur bat arakatuta berehala azaltzen dira arrazoiak, eta irizpide «arrazionalistek» horretara makurtu beharra daukate, bildurrik izan gabe politika minimalistari.

Euskal Hirian aise ibiltzeko, norberak bere herrian gustora bizi izan behar du lehendabizi.□

INTIMITATEARI ZOR

«Kazetaritzako profesionaltasun-arauei eta estilo duinari jarraituz gure intimitatea eta dolorea errespetatu zenituzten».

Urriaren 3an autopistan bizia galdu zuten Lander Astiz eta Gotzone Espillaren gurasoek EGUNKARIAra bidalitako gutunaren pasarte bat da aurreko hori. Gutun osoa kazetariok mahai gainean begi-bistatik kendu gabe edukitzeko modukoa da, kazetaritzako Deontologia klaseetan ahaztu ezinezkoa eta baita irakurle-ikusle arruntari erakustekoa ere.

Astiz Barrenetxea eta Espilla Etxebarriatarrek dioten bezala, istripuak oso trataera desberdina izan zuen grafiko aldetik hedabide batzuetan eta besteetan. EGUNKARIAk behar bezala jokatu zuen, ez horrela beste batzuk, hain zuzen beren buruak gizarteko «ordena»^m defendatzailatzat dituztenetako batzuk. Irudiak ere ez ziren berberak ikusi telebistako albistegi batzuetan eta besteetan.

Auzia oinarri ximple batera ekar daiteke azkenean: joka ezazu besteekiko zeure buruari opa diozun bezala, edo bestela esanda, ez egin lagun-hurkoarekin zure hurbilekoekin egingo ez zenukeena. Egia osoa diote gutunean honekin. «Argazkiok ez ziratekeen argitaratuko, hildakoak, aipatu egunkari horietako jabe, zuzendari edota langileen seme-alabak edo senitartekoak izan balira, ala, argazkiak atera eta gero saltzeko ausardia izan zuenarenak. Horretan ez dago zalantzarik».

Ondotxo dakigu irudiekin lan egiten dugun kazetariok hori horrela dela. Geure esku dago, batez ere, etengabe gehituz doan giza irudiaren kanibalismoari stopa jartzea. Gizateriari zor zaion errespetuaren izenean.□